

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1626

§. 1. Interna Abstinentiæ perfectio

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45802](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45802)

nales, & transeunt ad spirituales; reformant enim spiritum iucundo sapore spirituali; & ipsa caro reformatur in desiderio & cupiditate saporis sui carnalis. Nam (ut dixit S. Ioannes Climachus) sic perfecte gula vincitur, cum spiritus sanctus degustatur, quae carnis gustus reddit insipidum, imò & ipsa caro proficit abstinentia: quia in solo pane vini homo, sed in omni verbo, quod egreditur de ore Dei, & leguminibus tantum vescantibus, & aquam tantum bibentibus, tantam dedit pulchritudinem & corpulentiam Danieli & socijs eius: ut k apparerent vultus eorum meliores & corpulentiores pra omnibus pueris, qui vescantur cibo regio. Et certo quodam modo abstinentia gustu auget, & sapore ciborum; & communi proverbio apud nos dicitur: esurienti nullus panis est malus. Et Salomon dixit: *anima saturata calcabit facum: & anima esuriens etiam amarum pro dolci sumet.* Quamobrem dixit S. Ambrosius: *codimetur cibi, ieiunium est: quanto avidior appetentia, tanto esca iucundior.* verè enim ieiunium laporem addit in comiis, certum est enim, cibos post famem dulciores esse ac lapidiores

§. 1.
Interna Abstinentia perfecta.

PRAECELLENS haec Abstinentiae virtus tanquam Regina quaedam valde prudens sedens in throno cordis humani omnia regit ac moderatur, ipsius iurisdictioni subiecta, quae innumera sunt: & fungens sibi, recti, iusti, iudicis munere, duplex valde perfecta iudicium exercet. Alterum interius, vniuersum & commune omnibus hominibus, diuitibus & pauperibus; sanis & infirmis; saecularibus, Ecclesiasticis, ac religiosis: alterum exterius, idque valde variatum: accommodatum scilicet circumstantijs personarum, locorum, & temporum: quae plurimum variantur.

PRIVM Regina haec subijcit sibi appetitum, qui dicitur concupiscibilis, omnesque eius propensiones & actus: frangens & gubernans omnes iuxta rationis regulas. Quare semper iubet, homines siue diuites, sibi que indulgetes; siue infirmos, & valetudinarios, subiectum habere hunc appetitum: ita ut nullum cibum siue preciosum, siue vilem; necessarium aut non necessarium ad vitae sustentationem, inordinate appetant. Nam, teste S. Gregorio: *non cibis, sed appetitu in vitio est.* Nam Elias etsi a bis in die carnibus vesceretur, temperans tamen & abstinens censebatur: Esau autem iudicatus est intemperans, eo quod vehementi appetitu comederit *blentis edulim*: & Israelitae fuerunt etiam intemperantes: cum concupiscerent *cucumeres, cepas, & allia.* & quoniam dæmon bene hoc nouit, non tantum facile cibum externum, quanti internam eius appetitionem; & ita secundum Adamum tentauit, iudicans illum, ut d *lapides* non in carnem, sed in panem conuerteret; sicut etiam non vicit primum Adamum, offerendo illi carnem sed pomum. Quamobrem praecipua temperantiae siue Abstinentiae gubernatio consistit in frangenda & coercenda interioris huius ap-

Gula vincitur cum sinceritas spiritus statur. i Dent 8. 3. k Dan. 1. 15.

l Prou. 27. 7. Lib de Elia & ieiunio.

Abstinentia regit omnia in corde humano.

Subijcit sibi appetitum concupiscibilem. Appetitus non cibus in vitio est. Lib 3. Moral e. 13. a 3. Reg. 17. 6. b Gen. 25. 34. c Num. 11. 5. d Matt. 4. 3.

Lib. 5. c. 8.

Apolog. ad Guibet.

sa. Reg. 23. 15 g. Iudicum

7. 7.

Bibentes aquam manu fixatam habent cupiditatem.

h. Luc. 21. 14.

2.

Temperantia mortificat voluptatem.

Abstinētia fines multas.

Processus. 6.

Relig. c. 32.

Auari temperantes sunt ne faciant expensas.

i. Ecd. 14. 10.

Hypocritae abstinēt ut laudentur.

k. Mat. 6. 16.

Tribus modis inanis gloria facit abstinere religiosos.

Ex Cassiano

Lib. 2. c. 23.

petitus nimietate, iuxta illud Apostoli: *carnis curam ne feceritis in desiderando* quasi dixerit: non prohibeo curam carnis vestrae; sed nimia desideria ei respiciendi. Ex quo infert Cassianus: infirmos & indigentes cibis delicatibus, posse esse temperantiores ijs, qui multum ieiunant; si desideria, in quibus fragilitas carnis exigit, mentis vigore castigant. Et, qui multum ieiunant, si volunt esse perfecti, debent etiam mortificare haec desideria, et escarum viliū & crassarū; Eū in modum (ait S. Bernardus) quo f. *David bibere aquam sibi allatā ex cisterna, quae erat, in Bethlehem*, eō quod nimio quadam appetitu eam desiderasset. Et, qui g. *curuatis genibus aquam biberant*, facti sunt à Domino, tanquam inhabiles ad bellum: illa enim ratio bibendi dicabat nimiam internam cupiditatem: qui verò obiter *aquam sumit*, bā. nu eam ad os proijcietes, fuerunt approbati: quia indicium id erat cupiditatem suam frānatam habere. Vt intelligatur, quod haec magna Regi modo illo Ducis Gedeonis probet suos milites in ratione bibendi aquae, escas ordinarias sumendi admittens ad vexillū & obsequium suum, eorum sua desideria continent; & coercent; reprobans verò, qui suis desiderijs in na laxant: eō quod plus desideria ipsa dnerent, & inhabiles ad pugnam redirent quā ipsi cibi. Et propterea Christus D. N. dixit: *h. attendite vobis, ne forte g. tur corda vestra in crapula & ebrietate*. Dixit hūc eōrda, & non corpora: nō cordis est, quo homo torpescit: ex quo etiā o. & torpor corporis patitur.

Ex quo intelligitur, quod abstinētia siue Temperantia mortificet propriam finem gulae, hoc est voluptatē temperantia enim nūquā propter alium lū comedit, ut delectetur; (delectatio enim condimentū tantū esse debet delectationis) sed ob alios excelsiores magisq; gloriosos fines virtutis. Quos magis declaretur, aduertendum est: Abstinētia multos fines habere potest: quosdam malos, alios bonos, alios perfectos: & hac ratione S. Bonaventura distinguit quinque modos temperantiae. Primus est, Auaritiae; secundus Hypocritae; tertius Paupertatis; quartus medicamentū; quintus Religionis & perfectionis. Nā Auari solēt esse temperantes; ne expensas faciant, de quibus clericus dicit: *quod i. nō satiētur pane; & super mensam suam sint intrinsecus fame*. Hypocritae etiam temperantes sunt & abstinētes, ut honorentur a laudentur ab hominibus: & quando ieiunant incedunt tristes, ut appareant *suam*: in hac enim vita, quaesitū premiū fortunatū, quas seruant; aut honorem quem acquirunt, & recipiunt; sed aeternū tamē amittunt. Imo pro suo labore potius promerentur. Sed secunda haec Hypocritae, & inanis gloriae abstinētia solet aliquos religiosos prostertere: cuius rei tria sunt indicia. Primum, cum Abstinētia est singularis; & inusitata: cum tamē in rebus alijs non sunt illi bono exēplo, sicut in hac. Secundū, si publicē sint abstinētes & reperiati; occultē tamen; & cum ab alijs videri & obseruari non possunt.

sunt intemperantes: nam in his casibus siue comedant, siue non comedant, utrumq; ab eadem radice, an dre scilicet proprio erit. contra quos dixit Deus per Zachariam: *I cumie: unaretis & plangretis: nunquid ieiunium ieiunastis mihi? & cum comedistis & bibistis nunquid non vobis comedistis, & vobis metipsum bibistis?* quasi eis dixerit: in ieiunio non meum honorem, sed vestrum quaerebatis; in cibo autem & potu querebatis potius, quod vestro palato arridebat, quam quod meo. *Tertium* signum est, si in modo suae abstinentiae valde sint pertinaces, etiamsi nec superiores, nec Confessarii illum approbent. Quale fuit ieiunium illorum, quibus dixit Deus per Isaiam, se non admittere illud, eod quod in eo *inveniretur voluntas eorum, & ad lites & contentiones ieiunarent*, perturbantes pacem, praetextu ieiunij sui.

Alia duae Abstinentiae Paupertatis & aegritudinis habent fines ex se indifferentes, ita ut & mali esse possint, & boni ex circumstantia, quae adiungitur. Si enim pauper propterea solum est temperans, quod non habeat plus quod comedat; eius abstinentia est coacta, & vitiosa, si cupiditas alia sit inordinata. Sed licet ei facere ex necessitate virtutem, gaudendo, se non habere quod comedat, ut occasione inde habeat exercendae temperantiae; nam, si haberet, forte esset vorax, sicut dives ille anarus & Epulo. Et hac ratione pauper ille Lazarus fuit temperans, qui, *n cupiebat saturari de micis, quae cadebant de mensa divitis: & nemo illi dabat*. Et eadem ratione, si infirmi & valetudinarii abstinere ab aliquibus cibis ad evitandum incommodum ex eis prouenturum: talis abstinentia erit medicinalis, sed parvi alia pretij; imo interdum neque virtus, si doceat ob infirmitatem, quatenus propter eam privatur talibus deliciis & voluptatibus. At Christiana, religiosa, ac perfecta abstinentia gloriosum illum finem respicit, de quo dixit Apostolus: *o sine manducatis sine bibitis, sine aliud quid facitis omnia in gloria Dei facite*, addentes excelsum hunc finem ei, quem huiusmodi opera ex natura sua respiciunt: conseruationem scilicet sanitatis, & vite: quatenus est rationi conformis: sed nobilius quid est, ex vere se & abnegare quidquid est proprium, & pure comedere, propterea quod Deus velit, & iubeat ut comedas, aspiciens tuum corpus sicut aspiceres alicui pauperis, cum ei dares aliquid ad comedendum: eo quod sit seruus Dei, & ut vires habeat, fortisque sit ad laborandum pro eius obsequio iuxta illud eiusdem Apostoli: *p qui manducat, Domino manducat, & gratias agit Deo*.

Ad perfectam interiorem Temperantiam pertinet tertia alia Excellentia, quae in eo consistit, ut spiritus non se effundat totum in opus, quod facit corpus: iuxta Regulam Ecclesiastici dicentis: *q noli acidus esse in omni Epulatione, & non effundas super omnem escam*. Quod S. Bernardus sic declarauit: cum manducas, ne totus manducas; sed corpore suam refectionem procurare, mens suam non negligat. Tunc autem aliquis dicitur totus manducare, cum ita se occupat in comedendo, ut & mens ipsa & imaginatio, & omnes appetitus in ipsis cibis occupentur.

V 2

& quo

I Zach. 7. 5.

Signum est
Hypocrysis
in modo
abstinendi
pertinacem esse.
m/Isa. 58 1
Abstinentia
paupertatis & aegritudinis indifferentes habent fines.

n/Luca, 6. 22

Abstinentia
ad gloriam
Dei dicenda.
o 1. Cor. 10.
31.

p/Rom. 14.
6.

3.
Temperantia spiritus
effusionem
cauet
q/Ecol. 37.
32.

Ad Faciendum
de Monte
Dei.

Tobia. 12. 9.
Spiritus
cum cor-
pore cibū
sumat.

*De hac cō-
suetudine
vide Cassi-
an. l. 4. c. 7.*
Turres
Tract. 102.
in Reg. 8.
Benedic.

1. Tim. 4. 5.

2. Paral. 67. 12.

& quodāmodo obforbeat̄ur in ipsa voluptate, qua afficiūtur: quod plane
debet Christianum hominem: decet aut̄, vt dēū corpus cibo corporatū
ficatur spiritus suam spiritualem refectionem sumat, cum in modum
Angelus dixit Tobiae: *videbar quidem vobiscum manducare, & bibere: sed
inuisibili. & potu, qui ab hominibus videri non potest, vtor.* Sumat igitur caro
suas visibiles; sed ita tamen, vt simul spiritus inuisibile in suum cibum sumat,
sive id fiat attendendo alicui lectioni, quae tempore mensae habetur, vt
est apud religiosos, siue considerando & ruminando mysteriū aliquod
nostrae; siue affectus exercendo per varios actus amoris & laudis Dei: per
actus gratitudinis ac deuotionis; per petitiones variarū virtutum: accipit
pro materia talium actū aliquid, quod legitur, aut ipsosmet cibos, qui
ponuntur: conferendo, eos nunc cum ijs, qui proponuntur in caelestibus
nunc cū felle & aceto Christi Domini in cruce; nunc cū defectu eorū, qui
in inferno. Aliquando etiam suspirando & optando cibum Angelorū
rubescendo, quod bestiarum cibus vescaris. Aliquando iudicando, te cibis
peccata indignum eo, quod comedis; Deum verò laudando, quod illi
merenti largiatur; & virtutes petendo, quas ipsi cibi significant, cum
vesceris: qualis est viua gratia aqua, vinum dēi amoris, ac zeli, panis
gratitudinis, tenebricitudo cordis carnei; miscendo frequenter (vt ait Apostolus)
gratiarum actionem pro his donis: cibus enit̄, qui sumitur, & sanctificatur
per verbum Dei & orationem, quae, dum ille sumitur, inseritur; quia sumitur
in praesentia ipsiusmet Dei, rebus omnibus assistentis: vt huiusmodi praesentia
frenet appetitum; & recte disponat omnia exteriora, quae ab eo proueniunt
propterea enim dixit Dauid: *Justi epulentur, & exultent in conspectu Dei.*
*Moyser, & omnes seniores Israel inuenerunt lethro, vt comederent omnes panem
cum eo coram Deo: in cuius conspectu nihil fieri debet immensā eius puni-
te indignum.* §. II.

Abstinentia exterior. & virtutes quae illam iuuant.

EX Hoc iudicio ac interiori Abstinentiae directione pronem̄it omnis
terior rectitudo: quamvis sit difficilior, eò quod non possit eiusdem
rationis, ac eadem pro omnibus. Cuius perfectio in quatuor his rebus
derandis consistit: quantitate scilicet, & qualitate ciborum; tempore, loco
modo eos sumendi attendendo in omnibus dispositionem, complexio-
nem ac necessitatem sumentis, ceterasque circumstantias: Illam comitantur
sed speciatim respicit tres virtutes, à quibus plurimam iuuatur.

P R I M A est virtus Obedientiae debita Deo, eius Ecclesiae, & legibus
praescriptis Maiorum, suaeque Status si sit religiosus; & haec esse debet, praeco-
pius Dux, & instar Poli, quo dirigitur. Quicumque enim cibus contra Dei legem
& voluntatem sumatur erit instar boli illius Adami; & sumptio cum inobedi-
entia